

AKTUALIJOS

DVIDEŠIMT SEPTINTIEJI LEIDIMO METAI

2018 Balandis Nr. 4 (291)

*Nykaus rudens neatmena gegužė...
Džiaugsmingai vėl ištvinus iš krantų,
Šviesi banga kalvų pašlaitėm ūžia,
Šimtais spalvų žėruojančiu srautu...*

Jurgis Baltrušaitis

Mielieji, sveikiname visus su praėjusia Tarptautine darbo diena - gegužės 1- mąja. Ši diena visus pasitiko ryškia saule, tad tikimės, jog gerai pailsėjote ir pasimėgavote gražiu pavasariu. Ateinantį savaitgalį mūsų laukia dar viena graži pavasario šventė – Motinos diena. Kaip žinoma, Motinos diena ne šiaip sau švenčiama pavasarį - Motina tapatinama su žeme. Kaip ji išaugina vaikus, taip žemė išaugina derlių. Tad žemai lenkiame galvas ir sveikiname visus Lietuvos motinas. Ačiū Jums!

Pagarbiai, Romualdas Nemanius

Gimimo dienos proga sveikiname Ventos socialinių globos namų profsąjungos pirmininką Feliksą Griguołą bei Federacijos pirmininką Romualdą Nemanį ☺

ŠIAME NUMERYJE:

2	LVPF tarybos posėdžio nutarimai / LPSK valdybos posėdyje – Tarptautinės darbo dienos minėjimas ir Suvažiavimas
3	Raketos greičiu didėjantis atotrūkis tarp darbo našumo ir atlyginimo: laikas veikti!
4	A.Černiauskas apie mokesčių reformą / Trišalės tarybos pirmininku tapo A.Černiauskas
5	N.Kasiliauskas: konsultacijomis turi būti siekiama abi šalis tenkinančio sprendimo, tačiau tai nėra derybos
6	Pasijuokime

LVPF tarybos posėdžio nutarimai

2018 balandžio 19 d. vyko federacijos tarybos posėdis. Jame iš 17 tarybos narių dalyvavo 10: tarybos pirmininkė B. Zabarškienė, tarybos pirmininko pavaduotojai A. Dovydenienė ir D. Padavičienė bei nariai E. Guogas, G. Sakalauskienė, D. Diktarienė, V. Gavėnienė, I. Sandienė, I. Ščikno, J. Krakauskas. Posėdyje taipogi dalyvavo revizijos komisijos pirmininkė S. Grumadienė, moterų tarybos pirmininkė V. Žašnienė, federacijos pirmininkas R. Nemanis bei buhalterė Č. Matuliauskienė.

Po diskusijų patvirtinta darbotvarkė ir jos nutarimai:

1. Dėl federacijos tarybos naujo nario tvirtinimo: Utenos socialinės globos namų profsąjungos pirmininkė D. Diktarienė pasiūlyta į Federacijos tarybą. Po atsakymų į klausimus Danguolė Diktarienė patvirtinta federacijos tarybos nare.
2. Federacijos veikla 2017 metais ir prioritetai 2018 metams: federacijos pirmininkas R. Nemanis atsiskaitė už 2017 metams nuveiktus darbus bei supažindino su 2018 metų veiklos prioritetais. Federacijos veiklai buvo pritarta.
3. Revizijos komisijos ataskaita: Revizijos komisijos ataskaita buvo patvirtinta bendru susitarimu.
4. Finansinės – ūkinės veiklos ataskaita už 2017 m.: finansinės – ūkinės veiklos ataskaita už 2017 m. taip pat buvo patvirtinta.
5. Šamatos 2018 metams tvirtinimas: po diskusijų šamata 2018 metams vienbalsiai patvirtinta.
6. Dėl ūkinės, finansinės situacijos organizacijose bei įmonėse: vyko diskusijos dėl ūkinės, finansinės situacijos organizacijose bei įmonėse bei federacijos veiklos efektyvumo.
7. Dėl naujo darbo kodekso įgyvendinimo: LPSK pirmininkas A. Černiauskas kalbėjo kaip sekasi įgyvendinti naująjį darbo kodeksą, komentavo šio kodekso privalumus bei trūkumus. Černiauskas taipogi iškėlė savo kandidatūrą į LPSK pirmininko postą š. m. gegužės mėn. 11 d. vyksiančiame suvažiavime.

Pagarbiai, Romualdas Nemanis

LPSK valdybos posėdyje – Tarptautinės darbo dienos minėjimas ir Suvažiavimas

Balandžio 16 d. vyko Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos valdybos posėdis. Nors planuota, kad tai bus paskutinis posėdis prieš gegužės 11 d. vyksiantį VI-ąjį LPSK suvažiavimą, bet dėl darbų gausos nuspręsta surengti papildomą posėdį. Priminsime, kad LPSK suvažiavimas – tai kas ketverius metus rengiamas svarbiausias

LPSK renginys. Jo metu tvirtinamos atnaujintos veiklos gairės, keičiami įstatai ir renkami organizacijos vadovai.

Posėdis prasidėjo Vyriausybės pristatytų mokesčių ir pensijų reformų aptarimu. Pasak LPSK pirmininko Artūro Černiausko, nebuvo pateikta konkrečių skaičių, tad bent kol kas būtų sudėtinga tinkamai vertinti šią

reformą. „Kai bus daugiau aiškumo, gryninsime Konfederacijos poziciją ir galėsime pateikti pastabas valdžios institucijoms“, – sakė LPSK pirmininkas.

Pirmiausia atsiskaityta už kovo 19 d. LPSK valdybos posėdžio nutarimų vykdymą (*pranešėja Janina Matuizienė*). Vėliau pereita prie Tarptautinės darbo dienos minėjimo organizavimo (pristatyta renginio sąmata ir atnaujintas renginio scenarijus). Po jo aptarti praėjusių savaitę Seimo socialinių reikalų ir darbo komiteto posėdyje svarstyti klausimai, suteikta esminė informacija (*pranešėja Jolanta Cinaitienė*). Ji taip pat atkreipė dėmesį, kad trečiadienio Seimo SRDK posėdyje buvo svarstoma Vyriausybės ataskaita, taip pat socialinių darbuotojų socialinių garantijų klausimas. Informuota, kad šiame posėdyje dalyvaus ir LVTPS atstovai.

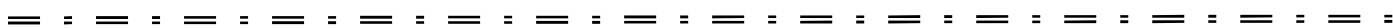
Antroji LPSK valdybos posėdžio dalis buvo skirta VI-ojo LPSK suvažiavimui. LPSK valdyboms nariams LPSK generalinė sekretorė J. Matuizienė pristatė renginio sąmatą (*pritarata*), suvažiavimo darbo-

tvarkės projektą (*pritarata*). Taip pat aptartas kandidatų teikimas į redakcinę, balsų skaičiavimo, mandatų komisijas, suvažiavimo pirmininkaujančiųjų bei sekretoriaus pozicijas bei kitus susijusius aspektus. Anot J. Matuizienės, Suvažiavime turėtų dalyvauti 166 delegatai ir 34 užsienio ir Lietuvos svečiai.

Taip pat apsispręsta surengti atskirą LPSK atstovų susitikimą su vienu iš laukiamiausių užsienio svečių – Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC) generaliniu sekretoriumi p. Luca Visentini. Tuo pačiu planuojami jo susitikimai su Premjeru Sauliumi Skvernėliu ir socialinės apsaugos ir darbo ministru Linu Kukuraičiu. Numatytos pagrindinės temos – Europos socialinių teisių ramstis ir ETUC Europos šalyse inicijuota darbo užmokesčio kėlimo kampanija.

Po to LPSK Moterų centro pirmininkė Irena Petraitienė bei asociacijos „LPSK jaunimas“ pirmininkas Tomas Jakutavičius pristatė veiklos planus ir sąmatas (*abiems pritarata*). Pastutinė posėdžio diskusija vyko dėl naujų narių pritraukimo į profesines sąjungas (*pranešėjas T. Jakutavičius*).

Raketos greičiu didėjantis atotrūkis tarp darbo našumo ir atlyginimo: laikas veikti!

Nauji skaičiai, kuriuos apskaičiavo Europos profesinių sąjungų institutas (ETUI) ir Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC), rodo, kad per pastaruosius 16 metų Europos Sąjungoje darbo užmokestis didėtų keturis kartus, jei visiškai atspindėtų darbo našumą. Standartinė ekonomikos teorija aiškina, kad darbo užmokesčio augimas turėtų paskatinti produktyvumą. Tačiau Europoje produktyvumas gerokai lenkia darbo užmokestį. Pavyzdžiui, nuo 2000 m. Iki 2016 m. produktyvumas išaugo tris kartus daugiau nei darbo užmokestis Vokietijoje ir Kroatijoje, ir du

kartus daugiau Lenkijoje bei Belgijoje. Austrijoje produktyvumas padidėjo 65% daugiau nei darbo užmokestis, 60% Ispanijoje, 30% – Nyderlanduose. O štai Vengrijoje, Rumunijoje, Portugalijoje ir Graikijoje per pastaruosius 16 metų realus darbo užmokestis net sumažėjo, nors produktyvumas padidėjo.

„Deja, darbo užmokesčio dydis jau seniai atsilieka, jeigu lygintume jį su produktyvumu. Dirbantys žmonės negauna sąžiningos dalies už tą vertę, kurią sukuria jų darbas.“, – sako Esther Lynch, Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC) generalinė sekretorė. „Didelis atotrūkis tarp produktyvumo augimo ir darbo užmokesčio didėjimo

yra tvirtas įrodymas, kad darbuotojams visoje ES reikia didinti darbo užmokestį.“, – priduria ji.

Pasak E. Lynch, net ir ekonomikos ekspertai, kalbėdami apie pajamų nelygybę, pabrėžia, kad nėra kito būdo darbo užmokesčio padidinimui, kaip

sąžiningos kolektyvinės derybos tarp profesinių sąjungų ir darbdavių. Todėl Europos šalių valdžios institucijos ir ES institucijos turėtų daryti viską, ką gali, jog būtų sudarytos sąlygos kolektyvinėms deryboms dėl darbo užmokesčio.

Parengė Jūratė Jasiūnienė / Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacija

=====

A.Černiauskas apie mokesčių reformą: per mažai konkretumo

Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkas Artūras Černiauskas sako, kad ministrams pristatant mokesčių reformą labai papigedo konkretumo.

„Kalbant apie progresyvumą, buvo kalbama sąvokomis, bet tuo viskas ir pasibaigė. Nesusidariau jokio išpūdžio, nes neišgirdau skaičių“, – sakė A. Černiauskas.

Neapmokestinamųjų pajamų dydis (NPD), pasak A. Černiausko, nors pasakyta, kad mažės, o jo taikymas bus išplėstas iki 2,5 vidutinio atlyginimo gaunantiems žmonėms, tačiau konkretaus skaičiavimo nepateikta. „Neišgirdau, kaip bus skaičiuojama, kad galėtume daryti prielaidas, kaip kis darbo užmokestis. Buvo tik pasakyta, kad NPD bus 272 eurai, ir jo taikymas didės. Norėtuši žinoti konkrečiau“, – komentavo dar-

buotojų interesus ginančios konfederacijos vadovas. Jeigu, kaip žada Vyriausybė, per trejus metus vidutinę algą gaunantiems asmenims mokesstinė našta sumažėtų 5,1 proc. Punkto ir mokesstinė darbo našta taptų mažiausia Baltijos šalyse, tai būtų sveikintinas pasiekimas, sakė A. Černiauskas.

„Reforma yra gerai, jeigu tikrai mažina dirbančiųjų apmokestinimą. Tačiau galėsiu skaičiuoti tik tada, kai gausiu formules“, – teigė konfederacijos pirmininkas. A. Černiauskas sakė, kad per aptakiai paminėtas ir mokestis antrajam – nepagrindiniam – gyvenamajam būstui,

kuris esą gali paliesti nemažai gyventojų ir per tai vėl sumažinti jų pajamas.

ELTA primena, kad Vyriausybė pirmadienį pristatė ilgai žadėtas struktūrines reformas, tarp kurių yra pakeitimai mokesčių sistemos, kovos su „šešėline“ ekonomika bei pensijų kaupimo srityse. Šią savaitę atsakingi ministrai detalčiai pristatinės savo kuruojamų sričių reformas. Žadama atsižvelgti į visuomenės, socialinių partnerių pastabas. Visi pakeitimai dar bus svarstomi Seime.

Parengta pagal lpsk.lt informaciją

=====

Trišalės tarybos pirmininku tapo A.Černiauskas

Balandžio 10 d. posėdyje nauju Lietuvos Respublikos trišalės tarybos pirmininku išrinktas Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkas Artūras Černiauskas. A. Černiauskas pakeitė iki tol pirmininko pareigas ėjusį Lietuvos verslo konfederacijos atstovą Andrių Romanovskį.

=====

N.Kasiliauskas: konsultacijomis turi būti siekiama abi šalis tenkinančio sprendimo, tačiau tai nėra derybos

Dažnai darbuotojų atstovams kyla klausimų, kas tai yra Darbo kodekse (DK) numatytos darbuotojų informavimo ir konsultavimo procedūros. Pateikiame advokato Nerijaus Kasiliausko komentarą, išaiškinantį minėtų procedūrų esmę.

Darbo kodekso 204 straipsnis nustato, kad informavimas – informacijos (duomenų) perdavimas darbuotojams ar darbo tarybai, siekiant supažindinti su klausimo, susijusio su darbuotojų darbo, socialinėmis, ekonominėmis teisėmis ir interesais, esme. Konsultavimas – pasikeitimas nuomonėmis ir dialogo tarp darbo tarybų ir darbdavio užmezgimas ir plėtojimas. Informavimo metu darbdavys privalo laiku nemokamai raštu teikti informaciją darbo tarybai ar jos funkcijas vykdančiai profesinei sąjungai ir atsako už šios informacijos teisingumą.

Darbo tarybų ar jos funkcijas vykdančių profesinių sąjungų reikalavimu darbdavys turi pradėti konsultavimosi procedūras ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo reikalavimo gavimo dienos. Konsultavimosi procedūrų metu darbo tarybos nariai ar jos funkcijas vykdančios profesinės sąjungos turi teisę susitikti su darbdaviu ir jo atstovais, prireikus – ir kitais įmonės, įstaigos, organizacijos valdymo organų nariais, ir per penkiolika darbo dienų, jeigu nesusitarta dėl kito termino, nuo pirmos konsultacijų dienos raštu pateikti savo pasiūlymus.

Pabrėžtina, kad konsultacijomis turi būti siekiama abi šalis tenkinančio sprendimo, tačiau tai nėra derybos. Konsultacijų rezultatai įforminami pro-

tokolu, susitarimu arba priimami vietiniai norminiai teisės aktai.

Darbo kodekso 205-208 straipsniai numato specialiuosius informavimo ir konsultavimo atvejus: reguliarusis, tvirtinant vietinius norminius teisės aktus, grupės darbuotojų atleidimo atveju, verslo ar jos dalies perdavimo atveju informavimas ir konsultavimas.

Atkreiptinas dėmesys, kad visais atvejais prieš priimdamas sprendimą, o ne po sprendimo priėmimo dėl įmonės reorganizavimo, verslo ar jo dalies perdavimo ir kitus sprendimus, galinčius turėti esminės įtakos darbo organizavimui įmonėje ir darbuotojų teisinei padėčiai, darbdavys privalo informuoti darbo tarybas ar jos funkcijas vykdančias profesines sąjungas ir konsultuotis su jomis dėl tokio sprendimo priešasčių bei teisinių, ekonominių ir socialinių padarinių darbuotojams ir dėl numatytų priemonių galimiems padariniams išvengti arba jiems sušvelninti.

Pažymėtina, kad jeigu darbdavys pažeidė informavimo ir konsultavimosi pareigas, darbo taryba ar profesinė sąjunga per du mėnesius nuo sužinojimo apie pažeidimą turi teisę inicijuoti darbo ginčą dėl teisės. Jeigu Darbo kodeksas nenustato kitaip, darbo ginčą dėl teisės nagrinėjantis organas turi teisę panaikinti darbdavio sprendimus ir įpareigoti atlikti tam tikrus veiksmus, taip pat taikyti kitos šalies naudai 3000 eurų baudą už informavimo ir konsultavimo procedūrų pažeidimą ar Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nustatytą atsakomybę.

Parengė Jūratė Jasiūnienė pagal advokato Nerijaus Kasiliausko (Advokatų profesinė bendrija „TRINITI“) konsultaciją

PASIJUOKIME

Sunkvežimio vairuotojas neapsižiūri ir užstringa po tiltu. Atvažiuoja policininkai ir sako:

- Na tai ką? Užstringai?

- Ne, po velnių, vežiau tiltą ir mano benzinas baigėsi!

Plaukimo instruktorius teiraujasi senyvo amžiaus moters:

- Kodėl jūs, būdama tokio amžiaus, nusprendėte išmokti plaukti?

- Na, žinote, žentas mane pakvietė į išvyką valtimis ir taip keistai žiūrėjo...

Pradedantis verslininkas teiraujasi kito verslininko:

- Kaip sugebėjai pasiekti, kad tavo darbuotojai niekuomet nevėluotų į darbą?

- Labai paprastai: dirba 30 žmonių, o įrengta tik 20 automobilių stovėjimo vietų.

- Kas čia paliko savo raudoną lombardinį, pastatęs skersai išėjimo? Neįmanoma nei įeiti nei išeiti? Dar kartą klausiu, kieno jis?

- Ko tu rėki, Monia? Jis juk tavo!

- Aš tai žinau. Bet gal kas nežino.

Išsiskyrėme su žmona, nes ji išleisdavo visus mūsų pinigus... Dabar, kai gyvenu vienas, galvoju, iš kur ji tuos pinigus traukė?

Kalbasi dvi draugės:

- Bet tu man pasakyk, kodėl man taip nesiseka su vyrais? Arba horizonte nei vieno nėra, arba, kai jau atsiranda, tai iškart po du!

- Viskas paprasta. Juk žinai, kad bėdos po vieną nevaikšto!

Žmona ruošiasi kepti kiaušinię.

Grižta vyras namo:

- Daugiau aliejaus! Pridėgs! Apversk. Greičiau apversk! Ar išprotėjai?! Druskos. Daugiau druskos...

Žmona susinervinusi jį nutraukia:

- Sigitai, negi manai, kad aš nemoku kepti kiaušinienės?

Vyras:

- Aš tik noriu, kad suprastum, kaip man reikia vairuoti, kai tu sėdi šalia.

Ruošė, redagavo, maketavo ir spaudė Lietuvos visuomeninių paslaugų profsąjungų federacija
Pirmininkas mob. 8 68708235; buhalterė mob. 8 68434189; LVPF.Nemanius@gmail.com;
Adresas: 2600 J. Jasinskio 9, 01111 Vilnius; LPSK teisininkas Manvydas Pilka 84050270.
Išeina kartą per mėnesį. Apimtis: 1 spaudos lankas. Tiražas 200 egz.
Teisingumo ministerijos leidimas Nr. 257